

Nataša Dragnić

Zauvek more

Prevela s nemačkog
Jelena Mićović

■ Laguna ■

Naslov originala

Nataša Dragnić

IMMER WIEDER DAS MEER

Copyright © 2013 by Deutsche Verlags-Anstalt a division of
Verlagsgruppe Random House GmbH, München, Germany

Translation Copyright © 2013 za srpsko izdanje, LAGUNA

Kupovinom knjige sa FSC oznakom
pomažete razvoj projekta odgovornog
korišćenja šumskih resursa širom sveta.

SW-COC-001767

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

*Za moju mamu i moga tatu,
moju Eriku i moga Nikolu*

„Ja uvek vidim nebo i dan
Kad u tvoje zenice pogledam.“

FRANCE PREŠERN
Nevenčana mati

„Vedri se nebo. Sunce se rađa.
Plovi iz luke jedna lađa;
Jedna što dugo stajaše u doku,
Sva izbijena, s ranama na boku.
More, ko mati, vuče je na krilo.
Ljulja je, šapće: Ništa nije bilo.“

DOBRIŠA CESARIĆ
Na novu plovidbu

1.

Danas se udajem za Alesandra Langa, poznatog italijanskog pesnika.

Toskana, od avgusta do Božića 1984.

„Prva noseća Madona“, prošaputao je iznenada jedan duboki glas iza Roberte. Trgla se, ali se nije okrenula.

„Skoro skandalozno.“

Roberta je netremice posmatrala poznatu fresku.

„*Ultramarin*. Dobiveno od afganskog lapis lazulija, ili možda venecijanskog. Nikada nije pouzdano utvrđeno.“

Glas se približio njenom levom uvu.

„Lepa i ravnodušna. Svet po matematičkim pravilima i merilima. Princip simetrije.“

Blago je nagnula glavu na desnu stranu.

„Ova dva anđela, na primer.“

Njegov dah ju je okrznuo skoro besramno.

„Nastala u sedam radnih dana.“

Nagnula se ka slici, kao da je htela da bolje osmotri haljinu Bogorodice otvorenu na stomaku i pothaljinu ispod nje. Ili možda da pobegne od njegovog glasa.

„Kao da zna nešto što mi ne znamo. Neku stvarnost iza stvarnosti.“

A onda je najzad stao ispred Roberte i osmehnuo joj se, zaklonivši remek-delo svojim nezgrapnim telom i duguljastom glavom punom smeđih kovrdža.

„Alesandro Lang.“

„Ne. Pjero dela Frančeska“, rekla je Roberta. Okrenuvši se brzo, napustila je kapelu. Čula je kako se glasno nasmejao.

Ispred kapele je podnevno sunce pržilo travu. Jedan nestvarno usamljeni čempres poput zvonika nije pružao dovoljno hlada. Stavivši šešir, Roberta se uputila prema kolima, maslinastom polovnom fijatu 127 koji je njen dečko Marčelo dobio od svojih roditelja kada je pre dve godine krenuo na studije u Sijenu. Istorije umetnosti. Bio je zaljubljenik u renesansu. Zbog toga je Roberta sada bila ovde, u Monterkiju, izložena neprijatnoj žezi umesto da leži na plaži ostrva Elba i osluškuje more, razmišljajući o jeseni i svojoj budućnosti. O svom novom životu. Osetila je kako joj znoj curi niz vrat. Niz leđa. I noge. „Prokletstvo“, rekla je, ne mogavši da nađe ključeve. Njeni vlažni prsti su ih ipak pronašli.

„Izvoli“, rekao je duboki glas i pružio joj maramicu. Svila, bila je Robertina prva pomisao, što joj se odmah učinilo besmislenim. Pogrešno stoleće. Ali bila je zaista glatka i meka i čak je svetlucala nekako srebrenasto na belom avgustovskom suncu.

„Hvala.“ Roberta ju je uzela i prvi put ga stvarno pogledala, u oči. Prsti su im se ovlaš dotakli.

„Alesandro Lang.“ Uzvratio je njen ozbiljan pogled.

Roberta je jedan trenutak ćutala, zapravo malo duže od toga, razmišljajući da li uopšte vredi pamtit i to ime. Marčelo i ona su bili skoro na kraju svog putovanja, tokom kog su videli nebrojena umetnička blaga Toskane, i sada im je preostalo samo još nedelju dana koje su nameravali da provedu u Firenci. „Kao dvoje pravih turista“, bio se našalio Marčelo. Ali

on se juče razboleo i sada je ležao s visokom temperaturom u pansionu, i Roberta je morala sama da se divi umetničkim delima koja je uglavnom nisu ni zanimala. Već odavno se zamorila od dugog putovanja, utučena vrućinom žudela je za svojim domom i morem, a nije joj bilo prijatno ni da vozi, tek je pre dve nedelje položila vozački ispit...

„Jesi li dobro?“ Jedna nežna uzdužna bora je podelila Alesandrovo čelo, odajući njegovu zabrinutost. „Nisi valjda obolela od Stendalovog sindroma pa ćeš sada pasti u nesvest. Videti Alesandra i poludeti, kažu.“

„Roberta Alesi.“

„Roberta“, ponovio je tiho, kao da ona nije tu. Onda se osmehnuo i pogledao je radoznalo, kao da je njeno lice slika koju će kasnije pokušati da reprodukuje.

„I kaže se 'videti Karavađa', koliko ja znam.“

„Ah, Karavađo, Alesandro... U čemu je razlika?“, rekao je Alesandro lakonski.

Roberta se temeljno obrisala, lice, potiljak, ruke koje su postale lepljive i bez reči Alesandru vratila maramicu. Nevoljno.

„Hvala“, rekao je on i obazrivo vratio maramicu u džep pantalona.

Roberta se začudila. Čudila se toliko da je zaboravila da stavi ključ u bravu. Zaboravila je da je htela što pre da krene ka Arcu, ka bolesnom Marčelu, svom vereniku. Ali u tom trenutku je izgledalo kao da je i to zaboravila. Zagledala se u mladića koji je prelazio rukom preko džepa pantalona sve dok nije ispravio i poslednju faltu. Sve to vreme Robertu nije pogledao ni jedan jedini put. Kao da je dobio ono što je tražio. Portret za kasnije, dragoceni suvenir.

„Zašto si je uzeo?“

„Pa moja je, zar si zaboravila? Ja sam ti je samo posudio.“

Alesandro Lang je podigao pogled iznad nje, tražeći nešto, odjednom odsutan.

„Znam, ali...“

„Žao mi je, moram da idem. Vidimo se“, rekao je iznenada i užurbano se uputio ka ulici koja je vodila prema starom delu grada.

Ključ od kola se ovlažio u Robertinoj ruci i postao težak.

„Čekaj“, uzviknula je, ali ne glasno. Njegovi koraci su se odlučno udaljavali od nje. I za njegovim su krenuli i njeni, u prvi mah kolebljivo. Kada je on nestao iza jednog ćoška, Roberta je potrčala. „Čekaj!“

Iznenada se stvorio pred njom.

„Kuda si krenuo?“, upitala je bez daha.

„Kuda sam krenuo? Kada bih to samo znao...“

Zatreptala je, kroz retko tkanje šešira prolazili su sunčevi zraci. Kada je podigla ruku kako bi zaklonila oči, uhvatio ju je za ruku i prislonio je na svoj obraz.

„Kada bih to samo znao“, ponovio je.

„Mogli bismo tamo zajedno da odemo“, čula je Roberta sebe kako izgovara. Čuo ju je i Alesandro i pogledao je zamišljeno. Niko nije mogao da kaže da li je video njenu kratku, plavu kosu, njene plave oči, malo veći nos i puna usta. „A želela bih i da mi vratiš maramicu“, promucala je.

Tada se opet nasmejao, izvadio je maramicu, pogledao je kao da se oprašta od nje a zatim joj je pružio. Roberta ju je uzela spuštene glave, stojeći kao neka mala devojčica. Ne kao buduća studentkinja medicine.

„Vidimo se u Firenci.“

Roberta ga nije dobro čula, ili nije dobro razumela. Šta je rekao, „doviđenja“? Kada je opet podigla pogled, Alesandro Lang je nestao. A ona još nije bila sigurna šta je rekao – jer ono što je čula nije mogao reći.

I tako se Roberta vratila u Areco. U grad zlata. Parkirala je ispred pansiona i ostala da sedi u kolima. Sve dok je neko nije trgao, zakucavši na prozor.

„Da li je sve u redu, sinjorina?“

Roberta je dugo gledala u pričljivu vlasnicu pansiona – s nosom skoro zalepljenim za prozor njenih kola i razrogačenim očima u kojima se ogledala nesigurnost – pre nego što joj je palo na pamet da joj se umirujuće osmehne. Žustro je klimnula pre nego što je izašla iz kola. Pritom je morala da se suprotstavi masivnom telu žene, da ga maltene odgura vratima. Zajedno s njenom bujicom reči.

„Sve je u redu, sinjora, dobro sam. A Marčelo, kako je on? Da li još ima temperaturu?“

S šeširom i rancem u desnoj ruci, zaključala je auto. Istog trenu žena ju je zgrabila za ruku i povukla u kuću. Nije ni imala prilike da protestuje.

„Ceo dan trčim gore-dole, gore-dole, donosim hladne obloge, merim temperaturu, kuvam pileću supu, hranim jadnička, donosim mu vodu, menjam čaršave, a šta vi radite? Vi se šetkate i uživate, kao da je jadni mladić moj verenik, kao da nemate ni jednu jedinu brigu u životu, iskrali ste se kao lisica iz kokošinjca, bogu takvo ponašanje nije milo...“

Roberta je sve vreme uzimala vazduh, započinjala da se brani, pokušavala da kaže da je zapravo sinjora bila ta

koja je nju, Robertu, nagovorila da ode, koja ju je ubedila da će se ona pobrinuti za Marčela i da joj to nije nikakav problem i da njoj, Roberti, tako mladoj, nije mesto pored bolesničke postelje, već u srcu života, baš tako je rekla, u srcu života, i napravila joj je sendviče i dala flašu vode i zatvorila vrata za njom, i Roberta je bila ubeđena da je čak čula i kako je okrenula ključ u bravi.

„To je neodgovorno, današnja mladež nema osećaj za odgovornost, kada sam ja bila mlada, ja sam znala šta mi je činiti i gde mi je mesto, poštovala sam roditelje i bila poslušna, ali u današnje vreme svuda vlada nepoštovanje, gde god se pogleda...“ Govorila je sve brže i brže, a pritisak na Robertinu ruku je postajao sve jači i jači, i tako ju je odvukla gore uz stepenice, na prvi sprat, sa zamahom otvorila vrata sobe i stala kao da ju je udario grom, tako da se Roberta sapplela i pala na krevet. Bolesnik je zaječao. Roberta se brzo uspravila. Bolesnik je zaječao.

„Evo vam ga sada, vaš verenik“, rekla je sinjora s negodovanjem, okrenula se i napustila prostoriju, uređujući rukom kosu i mrmljajući sebi u bradu: „Verovatno uopšte nisu ni vereni, ta današnja mladež... Eto šta se dešava kada se država razdvoji od crkve...“

Roberta je zinula da joj se suprotstavi, onda je jednostavno odustala, savladana besmislenošću situacije pala je opet na krevet, ne obraćajući pažnju na cviljenje bolesnika. Šta je zaposelo ovu ženu? Šta se desilo za tih nekoliko sati dok je bila odsutna? Roberta je čula kako negde u kući zvoní telefon. Glas sinjore, koji je postajao glasniji. Svađa. Pa tišina. Onda nečiji plač. Bez sumnje, ljubavni

jadi. Možda joj je propao neki tajni sastanak. Za šta je, naravno, Roberta bila kriva.

Kada je Marčelo počeo da se okreće i da je pritom šutira, ustala je, protekla se i pogledala ga. Lice mu je bilo crveno, na mokrom čelu bila je ulepljena njegova pepeljasta kosa. Usne su mu bile nemirne, a kapci natečeni i drhtavi. To nije bio baš lep prizor. Ali Roberta je htela da postane lekarka, uskoro će započeti njen život, njen pravi život, u Sijeni, u njenoj vlastitoj sobi, i ona će ostvariti svoj san i postati hirurg. Dakle, morala bi sada da pokaže malo profesionalnosti. Polako se sagnula iznad zajapurenog lica koje se naizgled pušilo, stavila ruku na njega i prepala se koliko je Marčelovo čelo bilo vrelo. Bolnica! Bila je to njena jedina pomisao.

Kada su ambulantna kola odvezla Marčela kući, u Pjombino, u tamošnju bolnicu, a Roberta ih ispratila pogledom, ne mašući, nije znala šta da uradi. U stvari, imala je nameru da vozi za njima. To bi trebalo da uradi. Svojim roditeljima je telefonom javila da će to učiniti. Marčelovim roditeljima takođe. Ali soba u Firenci je već odavno bila rezervisana. Doživeti taj grad bez Marčela joj najverovatnije neće prouzrokovati zadovoljstvo, a i njeni roditelji bi sigurno imali nešto protiv toga. Njene stvari su bile već spakovane u kolima. Roberta nije bila buntovnik. Ali on je rekao „vidimo se u Firenci“. U međuvremenu je bila sasvim sigurna u to. I mada mu nije odgovorila, mogao je njeno ćutanje da protumači kao pristanak. A uz to i

iznajmljena soba. Uskoro će početi da studira, bila je već odrasla. Mogla je sama da donosi odluke.

Polako je krenula prema kolima i ušla u njih. Gurnula je ključ u bravu i okrenula ga, krenula, bez žurbe. Kada je stigla do kružnog toka, skrenula je udesno, na drugom izlazu. Zasad je sve bilo u redu. Vozila je putem A1 u pravcu Firenze. I Pjombina. Kako je vreme proticalo, vozila je sve sigurnije, sve brže. Kada se posle otprilike sat vremena pojavilo skretanje za Firencu – jug, pomislila je da ima već osamnaest godina i da ne mora nikoga da pita za odobrenje. „Vidimo se u Firenci.“ Tom odlukom je izabrala rasprave s mnogima. Od uzbuđenja zbog tolike nedozvoljene slobode, drhtale su joj ruke za volanom.

Do Firenze je stigla bez mnogo muke. Nasuprot tome, pronalaženje hostela nije baš bilo lako: mnogobrojni nesporednosti i pogrešni uputi. Povrh svega joj je mladić na recepciji nezainteresovano saopštio da je došla prekasno i da je on njenu sobu već izdao nekom drugom. „Trenutno smo u jeku sezone“, rekao je, ne pogledavši je. Roberta se pobunila, onda se pobunila još malo glasnije i dobila jednokrevetnu sobu u prizemlju, s umetnički izrađenim rešetkama na prozoru. U Firenci je naizgled sve moralo da bude remek-delo.

Bila je gladna. A morala je i da telefonira, ali nikako s praznim stomakom. U maloj taverni pojela je pun tanjir paste. Ostala je da sedi i nakon što je kelner raspremio njen sto i ona više ništa nije naručila. Pao je mrak. Postalo je bučno. Svuda turisti. Nevoljno je napustila restoran, a kelner joj nije rekao ni 'doviđenja', zbog čega je imala utisak da nije dobrodošla. Umorna, besciljno je tumarala naokolo,

prešla preko mosta Ponte Vekio, čula je ljude kako se smeju. Uskoro je primetila da se nalazi na pogrešnoj strani reke Arno i krenula nazad. Na Trgu dela Sinjoria je neki jako našminkani muškarac gutao vatru. U Ulici dei Kalzajuoli ju je neko upitao za put. To ju je obradovalo iako nije mogla da pomogne. I odjednom je pred sobom ugledala katedralu Duomo i zastala otvorenih ustiju, zaprepašćena tolikom raskoši. Tražila je neko slobodno mesto, ali sve je bilo tako popunjeno da se okrenula i pošla nazad. U zdanju Lođa dei Lanci je napokon sela i posmatrala antičku skulpturu sa svoje desne strane. Mogla je da zaplače zbog osećanja usamljenosti i zbog lepote skulpture. Nestvarno lepa.

„Nestvarno lepa, kažu.“

Neko je seo pored nje, sasvim blizu, tako da su im se kukovi dodirivali. Već je htela da ustane, duboko zamišljena...

„Ali nemoj da zaplačeš, već sam nekome poklonio svoju maramicu.“

Roberta je ostala da sedi. Pogledala je Alesandra i osmehnula se. I on je učinio isto.

„Zdravo, stranče“, rekla je tiho, s olakšanjem, trepnuvši nekoliko puta kako bi razbistrila pogled. „Zašto ti je trebalo toliko vremena?“

„Priča nije ni jednostavna ni jednoznačna“, počeo je Alesandro, kao da ona nije ništa rekla. Posmatrao ju je netremice. „Srž rimske skulpture kasnog prvog veka naše ere je ratnički bezglavi torzo, koji svoga saborca na samrti herojski drži u rukama. Radi se o oponašanju. Grčki original potiče iz trećeg veka pre nove ere. I sve zajedno ima veze s *Ilijadom*.“ Roberta je htela da ga prekine, ali on joj nije dozvolio. „Menelaj je mlađi sin Aerope i Atreja iz

Mikene, njegov stariji brat je Agamemnon. On s njim beži posle ubistva oca u Spartu, gde se ženi s kraljevom kćeri. A ona se zove? Jelena, naravno. Jednog dana stiže Paris iz Troje u posetu... Ostalo je istorija. Ili bar ono što mi o tome znamo. Ljubav koja se okončava drvenim konjem!“

„Kako si me pronašao?“, Roberta je uspela da ga upita pre nego što je nastavio svoje izlaganje.

„Nasuprot tome, Patroklo... Znaš li šta njegovo ime znači? Očeva čast. Kako tačno, kako tačno. On je bio Ahilov prijatelj i brat po oružju, neki čak pretpostavljaju da se radilo o homoseksualnom odnosu. Nas se to ne tiče. Posle mnogobrojnih junačkih dela, koje Homer opisuje u XVI knjizi, Apolon ga opija i delimično razoružava, da bi ga zatim Euforb ranio kopljem u leđa. Hektor, ko drugi, konačno ga ubija. Uz pomoć Ajaksa Velikog Menelaj otima Patroklov leš neprijateljima i pritom ubija Euforba. Ahil, skrhan od bola zbog pogibije svog voljenog prijatelja, sveti se izuzetno surovo, između ostalog, ubistvom Hektora...“

„Ko si ti?“

„Mislio sam da smo to pitanje već razjasnili. Alesandro Lang“, rekao je pomalo razočarano. „Imali smo dogovor da se vidimo.“

„Ti mora da si devica u horoskopu“, reče Roberta blagonaklono. „Za njih kažu da su putujuće enciklopedije.“

„Ja sam samo strelac. Ali s ubistvom Patrokla nemam nikakve veze.“

„Ne znam da li se strelac slaže uz mog ovna“, pomislila je naglas. Onda se obratila Alesandru: „Moja najmlađa sestra je stručnjak za to, iako joj je tek osam godina.“

„Koliko braće i sestara imaš?“

„Dve sestre: Lučija je godinu i po dana mlađa od mene, Nanina je najmlađa.“

„To zvuči kao matematička zagonetka“, zastenjao je Alessandro. „Zašto mi jednostavno ne kažeš koliko godina imaš?“

„Zašto me ne pitaš?“

„Upravo sam to učinio.“

„Nisi, pitao si me za moje sestre.“

Muk.

„Ovu skulpturu ovde, pošto postoji više verzija, Kozimo Prvi je doneo iz Rima u Firencu, neposredno pre 1570. godine. Skoro tri stotine godina se radilo na njenoj restauraciji, pre nego što je onda 1838. godine našla svoje zaslužno mesto, ovde ispod svodova.“

„Da li si ti istoričar umetnosti?“

„Nisam, zašto pitaš?“

„Da li si studirao istoriju?“

„Ne na fakultetu.“

„A da nisi turistički vodič?“

„Pobogu, čime sam to zaslužio?“

„Zašto si onda takva sveznalica?“

„Zanima me, sve me zanima. Jednom će mi to sve koristiti, moći ću da iskoristim“, rekao je kao uzgred.

„Kada, na primer?“

„Otkud znam? U nekoj pesmi“, rekao je i pogledao oko sebe, kao da se uznemirio.

„Da li te činim nervoznim?“

„Gluposti. Samo volim da posmatram. Krećem se, pa makar samo očima. Ubirem utiske, slike.“

Onda se opet okrenuo prema njoj, a u pogledu mu je bila prodornost. „Pa i tebe sam ubrao.“

„Kada?“

„U Monterkiju. Nedavno.“

„To je bilo tek juče.“

„Zaista? Može biti.“ Pogled mu je opet odlutao.

„Da li si ti pisac?“ Roberta je htela da ga zaustavi, da ga zadrži kod sebe.

„Ne baš.“

„Šta to znači? Da li si onda pesnik?“

„Da, pre tako nešto.“ Nije je pogledao.

„Da li si već objavio nešto?“

„Jesam, jednu zbirku pesama. Sasvim tanku.“

„Čoveče. Sveznalica i pesnik, pa to je fenomenalno.“

Muk.

„Hajde da pronađemo neku prodavnicu knjiga, hoću odmah da kupim tvoju knjigu“, rekla je pomirljivo, ustala i pružila Alesandru ruku.

„Već je kasno.“ Uzeo je njenu ruku i dopustio joj da ga povuče. Zadržao je njenu ruku u svojoj.

„Imam osamnaest godina.“

„Kada je meni bilo osamnaest godina, objavljena je moja prva pesma“, rekao je Alesandro i stisnuo još jače njenu ruku.

„Genije, dakle?“, osmehnula se šaljivo Roberta, pazeći gde hoda.

„Ne baš“, nasmejao se.

„Pišeš li i ljubavne pesme?“

„Naravno. Prva moja pesma koja je objavljena bila je ljubavni sonet.“

Čitali su. Roberta je zapravo pomislila da će joj on izrecitovati neku svoju pesmu ili barem nekoliko stihova,

ali nije htela to da ga zamoli jer joj se učinilo previše prozaičnim. I tako su hodali kroz grad u noći. Grad poput kovčega s blagom. Predimenzionirani muzej.

„Lang. Kakvo je to prezime?“

„Otac mi je Nemač...“

„Ma hajde, i moja majka je Nemica!“

„Albert Lang...“

„Erika Štraser, iz Minhena!“

„Upoznao je 1955. godine moju majku ovde...“

„I moja majka, hoću da kažem, i ona je upoznala mog oca ovde, to jest, na Elbi! On je rodom s Elbe, iz Rio nel'Elbe.“

„Profesor fizike iz Hajdelberga...“

„Moja majka nije nikada završila svoje studije ekonomije...“

„Ali je zapravo bio turista...“

„Moja majka je bila domaćica i majka.“

„U Firenci. Zaljubio se, oženio i ostao.“

„Ovde, u Firenci?“ Roberta je pokušala da se potpuno usredsredi na Alesandrovu priču, ali su joj se sve te podudarnosti – iako samo na prvi pogled – uzvrpoljile u glavi.

„Ne, moja majka potiče iz Luke. Tamo živimo.“

„Tamo smo bili prošle sedmice, predivan grad...“

„Mi?“ Alesandro je stao i upitno je pogledao.

„Marčelo i ja.“

„Marčelo?“

„Moj verenik“, rekla je sasvim tiho, onda ga je prestravljeno pogledala. „Moji roditelji! Zaboravila sam da im se javim! Sigurno su van sebe od brige, već odavno je trebalo da stignem kući...“

„Kući?“

„U Pjombino! Živim u Pjombinu. Ambulantna kola su zasigurno već stigla... Trebalo je da se vozim s njima, ali bila su toliko mala da je bilo mesta samo za dvoje, a i Marčelova kola takođe, nisam mogla da ih ostavim...“ Robertin glas je postajao sve viši.

Pustila je Alesandrovu ruku.

Onda su potražili telefonsku govornicu.

Razgovor je bio težak; otac joj je spustio slušalicu – što je i očekivala – kada mu je rekla da želi da oстане u Firenci, sama. Iako ju je delilo više od sto kilometara od oca, Roberta je osetila njegov pogled, od koga bi se svako, a posebno njegove tri kćeri, ukočio: pogled poput naredbe koja se bez odlaganja izvršava.

Roberta i Alesandro su stajali na najstarijem mostu preko reke Arno, zurili u vodu i ćutali. Iako je bila skoro ponoć, mnogo sveta je bilo oko njih.

„Hajdemo negde drugde“, predložio je Alesandro uzevši je opet za ruku. Ruka joj je bila hladna.

Roberta nije rekla ništa i dopustila mu da je vodi. Preko trga Piti su otišli do trga San Feliče.

„Feliče.* To bih htela da budem. Ovde bih volela da ostanem“, rekla je Roberta tiho i osmehnula se kao neko ranjeno dete.

„Kako god želiš.“

Seli su na kameni plato ispred ulaza u crkvu. Alesandro ju je zagrlio, a ona se naslonila na njegovo rame.

„Odavno ovo nisam radila.“

* Ital.: *felice* – srećna (Prim. prev.).

„Šta?“

„Jednostavno sedela na ulici... čak ni kada sam bila dete to mi nije bilo prijatno.“ Roberta pogleda svoje bele pantalone i osmehnu se šeretski. „Nikada nisam htela da se uprljam. Ili nisam smela, ne sećam se više dobro.“ Zamišljeno je pogledala Alesandra. „Jednom je Lučija zaradila težak šamar jer je u čizmama trčala kroz bare.“ Alesandro je hteo nešto da kaže, ali ona je bila brža. „Nisu bile gumene čizme.“ Njen osmeh nije bio srećan.

Dugačku tišinu je najzad prekinuo Alesandro: „Crkva San Feliče se već 1066. godine pominje u spisima. Izuzetno značajno. Posebno krst iznad oltara ispred bezbojnog stakla na prozorima. I jedna velika scena *Tajne večere* Matea Roselija iz 1614. godine. Slika visi u trpezariji samostana. Crkva je imala i značajnu ulogu u Drugom svetskom ratu, tokom nemačke okupacije: ovde se nalazila jedna od centrala italijanskog pokreta otpora. Kada su se Nemci povlačili ispred savezničkih snaga, digli su u vazduh sve mostove sem Ponte Vekija. Zahvaljujući lično Hitleru ili feldmaršalu Keselringu, ne zna se tačno. Prvog avgusta je svakako naložio da se deaktivira eksploziv.“

Alesandro je gledao pravo ispred sebe. Tek kada se odmakla od njega, on ju je pogledao.

„Šta je?“

„Ti si neverovatan! Ne znam da li mi se to dopada ili me nervira.“

„Dosta smo putovali, moji roditelji i ja. A i predanja me prosto zanimaju. Svako predanje“, rekao je kao da je time sve bilo rešeno.